

אחרי כשלונה של ההסתדרות השאפתנית: הסיסמה:

כוכב במערך המבוצר החדש של התביעה היה התובע עצמו, עמוס בן-גוריון. הוא עלה על דוכן העדים מוכן היטב. כספי ביקש ממנו שיספר על תולדות חייו ועמוס הרצה על לימודיו בבית-הספר כדורי, על ידידותיו ועוריו עם שייקה ירקוני, על שירותו בהגנה, בבריגדה, בצה"ל ובמשטרת ישראל. הכל היה טוב ויפה, לפי תיאור זה, עד אשר הופיעה חוברת שורת המתנדבים, ואז, לדברי עמוס, שינו לפתע חבריו, מכריו ואפילו סיקודיו את יחסם אליו. "בקונצרט ובקולנוע", התלונן, "אני משמש אובייקט לחיובים". סגן המפקח הכללי התנהג בבטחון מוחלט, כתלמיד ששינן את השיעור והיה מוכן לבחינה. גם כאשר החל שמואל תמיר בחקירה הנגדית, לא פג בטחונו של עמוס. במשך שלושה ימים החזיק מעמד, הכחיש בתוקף כי התערב בכל צורה שהיא בפרשת ירדן שייקה ירקוני, בתיק אירטו.

אשר למג רייהנים בחילת המיליונר שלום ליגום, היתה דעתו של עמוס בן-גוריון שונה מדעתו של סגן-המפקח הכללי לשעבר, יוסף נחמיאס. גם נחמיאס וגם סהר, בעדותם, הודו כי ההסכם שנעשה עם ליגום היה פסול וכי אסור היה להבטיח לליגום תומרי בניין בימי הפיקוח. לדעתו של עמוס, לא היה כל ההסכם, שנכתב בכתב ידו של נחמיאס, אלא שעשוע מבדח. "לי היה הרושם שהוריש של ליגום לא היתה רצינית וגם התשובה לא היתה רצינית".

לעומת זאת גילה פרטים שלא היו ידועים עד אז: ליגום שילם בעד החשמל, המים, הגז והמסים העירוניים, גם במשך השנתיים שעמוס גר בחילה. יותר מזה: המשטרה המשיכה לשלם לעמוס, במשך אותה התקופה, הענקת-דיוור, הניתנת רק לקציני משטרה המשלמים שכר-דירה מכיסם הם, והנוקטים משום כך לעזרה כספית.

★ ★ ★

"עתון אופורטוניסטי"

הבטחון היהיר נמוג לגמרי, ביום השלישי של החקירה הנגדית. היום התחיל עם הגשת גליונות העולם הזה כמוצגים לבית-המשפט. תמיר הקריא את גילויי העולם הזה אשר נגעו להתנהגותו ולמעשיו של עמוס בן-גוריון. "אתה נפגעת מהעולם הזה", קבע

מצביא השריון, אלוף חיים לסקוב, מוסיף את משקל הפרסטיג' האישית שלו, בהעידו לטובת עמוס בן-גוריון בפני בית-המשפט.

תמיר, "אך מכיון שחששת להתדיין נגד העולם הזה ומה שהעולם הזה העלה והשורה לא העלתה, ביכרת להגיש תביעה נגד השורה על דברים של אמרה".

תשובת עמוס: "העולם הזה הוא עתון אופורטוניסטי. תגובותיו של העולם הזה אינן תגובות של עיתונים הוגנים". כל-מר: העולם הזה, שהוא מתחת לכבודו של סגן-המפקח הכללי, רק ניצל את פירסומי השורה, כדי לנפחם מסיבות "אופורטוניסטיות". כאשר הובא לפניו גליון העולם הזה 944, שפירסם את אותם הדברים ששה שבועות לפני הופעת חוברת שורת המתנדבים, יכול היה עמוס בן-גוריון לענות רק כי לא קרא את הדברים. תמיר העביר את ההתקפה לנקודה הרגישה ביותר של מערך התביעה: קשריו האישיים של עמוס בן-גוריון עם אנשי העולם התחתון, והתרועעותיו עם אנשים החשודים כעבריינים. לשאלות כספי, ענה עמוס כי בילה פעמים אחדות עם יוסף צרפתי, המכונה מנטש, בשני בארים ביפו. הוא הכיר את מנטש כעסקן שטיפל בקליטת עליה מיוון, בחור פשוט, עממי, נחמד ודמות פיקנטית. לעומת זאת, לא ידע כי לאותו מנטש ישנם תיקים סליליים בתל-אביב ובחיפה.

יהושע לנדא, המכונה "שיקלה", הינו בעל מודעות קלפים ידוע בתל-אביב. לפני ארבע שנים ישבו הקצינים עמוס בן-גוריון, יעקב קנר ואברהם ינאי בחנינו באר, לבושים מדי משטרת ישראל. השעה היתה אחרי חצות. שיקלה נכנס לאולם, ניגש ישר לעמוס. לא ידע מה בדיוק אמרו איש לרעהו. על כל פנים היו אלה מלים כדורבנות.

אחרי המלים באו המעשים: שיקלה נטל כוסית חיסקי שהיתה מונחת על שולחן הקצינים, התין את תוכנה היקר על פניו של עמוס בן-גוריון. סגן המפקח הכללי השיב לקלפן כגמולו: הוא נטל צלחת מלאה ציפס, העיף אותה על ראשו. החלה מהומה המתאימה יותר לסרטי המערב הפרוע. נשברו רהיטים והיה צורך בהתערבות המשטרה.

אולם אין דבר נעלה יותר מאשר השכנת שלום בין אדם לחברו. על כן נערכה, כעבור ימים אחדים, סולחת בין עמוס ושיקלה. המקום: עין באר ברמת-גן. כיאה למאורע כה

במדיונה

תעשייה

גלגל חוזר

בשנה האחרונה בלבד התחספו 40 אלף איש לשוק העבודה בישראל, מחציתם עולים חדשים ומחציתם תושבים שהתבררו מאחר שהקלאות אינה מסוגלת לקלוט מספרים כה גדולים, ושחלק גדול מכוח העבודה הנוסף לא נטה גם לחפש פרנסה בעבודה חקלאית, גרמית הקליטה על-ידי התעשייה כאפשרות המעשית היחידה.

אלא שבתעשייה נוצר בשנה האחרונה תה- לוך של פליטת פועלים, שהסתכם בקרוב ל-4000 עובדים מפותרים. נוכח מצב זה, לא יכלה ההסתדרות לעמוד אדישה. היא הכריזה על מיפדה אבטלה: כל פועל העובד בעב דה קבועה יפריש למיפדה חלק משכרו, לעזרת חברו המובטל.

איש לא התנגד לרעיון חיובי זה. הפועלים רק התנו תנאי כי המיפדה ינוכה מ-התנאים הסוציאליים.

ימי הבראה. לפני שנים אחדות, נהגו ענפי תעשייה מסוימים לשלם לפועליהם, נוסף למס המקביל, גם דמי הבראה. במרוצת הזמן, חדר נוהג זה לענפים רבים וכאשר החל המשא ומתן הכללי השנה, על חתימת חוזה עבודה, דרשה ההסתדרות 2% נוספים כדמי הבראה, מכל המפעלים, ללא יוצא מהכלל. סכום זה, בערך הוא סכום מיפדה האבטלה.

כאשר פרץ הסיכסוך על תשלום השליש המוקפא, ניכרו סימנים כי ההסתדרות תהיה מוכנה לוותר על דרישתה לדמי הבראה. עתה, כדי לכסות את מיפדה האבטלה, לא היתה מוכנה יותר לוותר זה, ובעלי ה- תעשייה נאלצו לקחת בחשבון עליה בהר- צאותיהם בשער. 2% ממשכורות העובדים מאחר שבמפעלים פרטים רבים אפשר יהיה לאזן את העליה בהוצאות על-ידי פיטורייעל או הגברת התפוקה של כל פועל, יצטרכו עתה תעשיינים רבים להחמיר יותר בפטורים, להוסיף לשוק המובטלים עוד יותר פועלים שהיו זקוקים לעזרה, במסגרת מיפדה האבטלה.

סטודנטים

חלמאות או בזין

בימים שבגרוש היה חור, הלירה היתה לירה וסגן מפקח כללי היה סגן מפקח כללי. היתה שכונת נחה שאנן הירושלמית מרו- חקת מאד מלב הבירה. מעט התושבים שהיו גרים בה, הפעילו את מיסב קשריהם אצל חברת המקשר, שהסכימה אחרי תחנונים רבים להפעיל קו חדש אל השכונה הרחוקה. כך נולד קו 16 הירושלמי.

ברבות הימים נעלם החור מהגרוש וגם מרחקה של נחה שאנן מהעיר הבנויה הלך וקטן מיום ליום. קו 16, שקודם לכן היה פועל במרחקי זמן ניכרים, הפך להיות אחד הקווים העמוסים ביותר בירושלים. מרבית נוסעיו היו סטודנטים צעירים, שמיהרו אל קרית האוניברסיטה שנבנתה בקרבת נחה- שאנן.

הכל השתנה לטובה, מחוץ למחיר. באר- תם הימים בהם הופעל הקו לפי בקשות התישבים, הסכימה חברת המקשר להפעילו בתנאי אחד: מחיר הנסיעה לאורך הקו יהיה גבוה יותר מבכל קו אחר, כאותו אורך. ה- טיבה היתה מובנת. מספר הנוסעים הקטן לא יכול היה לבסס את הקו מבחינה עסקית.

השבוע יצאה אגודת הסטודנטים למלחמת חרמה בחברת התחבורה המונופוליסטית, ל- אחר שכל מאמצי האגודה להוריד את מחיר הנסיעה הגבוה, או לקבל הנחות לסטודנ- טים — עלו בתוהו.

הכרין הידיעות, עלונה המצויר של ה- אגודה: "הרכבת נותנת הנחה לסטודנטים! חברת אשר נותנת הנחה לסטודנטים! רק חברת המקשר לא רק שאינה מניחה, היא גם מעלה. אין זו חלמאות — זה בזין!" הצעת הידיעות: "אנו קוראים בזה לצר- בור הסטודנטים לתרום ולגדב את שארית גרשיהם לטובת נהגי המקשר". הצעות א- חרות מדברות על הכרזת "מרד נסיעות". עד שהמרד יכריע את עקשנותה של חברת המקשר, הציע העלון לקוראיו ללכת ברגל ("זה בריא"), לנסוע באופנים ולתפוס טרמפ.

משפט

הואשם לא נתבע

הבחירות הכפולות להעידת ההסתדרות ו- לכנסת השלישית, בקיץ שנת 1955, יצרו (חמשך בעמוד 10)

בנק א"י לדיסקונט
בע"מ